

CHRISTUS NU

Uitgaande van de innerlijke beleving wil ik de lezer trachten te voeren naar een begrip en een ervaren van het wezen van Christus. Er zijn vele christelijke stromingen, kerkelijke, niet-kerkelijke, esoterische, exoterische.

De innerlijke ontwikkelingsweg – inwijdingsweg – zoals die door Rudolf Steiner is ontsloten heeft mij de mogelijkheid gebracht om op die weg ervaringen op te doen. In die zin ben ik anthroposoof. Maar ik wil heel duidelijk zijn: ik behoor niet tot een stroming of een groep. Ik heb geen ‘Christusvisie’ of ‘christelijk geloof’ of een bepaalde opvatting over de religie, de ‘leer’ of het wezen. Ik heb een zich ontplooiende ervaring en zoals al gezegd vind ik die eigenlijk te gering en vind ik het ondernemen van het schrijven erover heel moeilijk. Wat uiteindelijk op het papier verschijnt zal altijd onvolkomen zijn.

Met het wezen van Christus is eigenlijk elke afstandelijke benadering onverenigbaar. Je moet in Hem kunnen leven en Hij in jou, waardoor je zijn Wezen van binnenuit – ook al is het nóg zo’n klein deeltje van dat Wezen, wat je kunt beschrijven – kunt schetsen. Alleen dan kan er een levende overdracht van de geestelijke kennis plaatsvinden. Als de schrijver van buitenaf beschrijft, moet de lezer wel van buitenaf begrijpen.

Daarom begin ik bij de innerlijke ervaring van Christus in de eenentwintigste eeuw en zal trachten van daaruit een soort innerlijke geschiedenis van het christendom te schetsen. Niet een opvatting, mening, geloof of iets dergelijks beschrijf ik dus, maar een werkelijke beleving in het innerlijk van een mens die nu leeft. Daarbij zullen de wezens die in evenwicht moeten worden gehouden wil je

Christus vinden, Lucifer en Ahriman, in de beschrijvingen van de belevingen worden betrokken.

In de oosterse filosofie en in de mystiek heeft meditatie een geheel andere betekenis dan de meditatie die tot Christus kan leiden. Daar wordt de meditatie zó ingericht dat in het bewustzijn de weg terug kan worden gevonden. Alles is erop gericht om de rationele elementen, het verstand, het denken in zijn werkzaamheid te leren omzeilen of paralyseren.

Het denken nu, het rationele denken, vormt een deel van het zogenaamde etherlichaam van de mens, het levenslichaam. De levensprocessen kun je niet bereiken met het kennen, maar het denken is als een schaduw die geworpen wordt, doordat het levenslicht niet rechtstreeks kan schijnen, maar gereflecteerd wordt. Die reflectie 'zie' je als je gedachten. Het is dát deel van het levenslichaam, dat in het bewustzijn binnengroeit, zij het dat het niet direct, maar uitsluitend indirect kan worden ervaren. De plantenwereld is de veruiterlijking van het levenslichaam, daar kan het niet tot bewustzijn komen, de plant heeft geen orgaan hiervoor. Ook in het dier kan dit nog niet, omdat de dierlijke hersenen hiervoor niet geschikt zijn. Pas de mens heeft dit tot in het bewustzijn reikende etherlichaam, maar hij neemt alleen de schaduwzijde ervan waar.

De oosterse mysticus wil nu bewustzijn ontwikkelen van het onbewuste deel van het etherlichaam - van het etherlichaam van het eigen lichaam buiten het hoofd - en wil dat bewustzijn direct en absoluut hebben, zonder afschaduwing. Het denken wordt terecht gezien als bezigheid van het 'ik' en dus als uiting van het egoïsme. Daarom moet het orgaan, dat deze afschaduwing tot stand brengt, dat orgaan van het 'ik' is en dat door het schaduw-werpen

het gehele overige etherlichaam onwaarneembaar maakt, worden uitgeschakeld. Dit orgaan is het gesuperpoleerde deel van het centrale zenuwstelsel: de grote hersenen. Het dient de bewustheid van het 'ik'.

Zoals reeds gezegd, wordt met dit uitschakelen het onderscheidingsvermogen geofferd en het bewustzijn komt tot een beleving van het onderscheidloze leven, dat niet in woorden te vatten is, dat nog slechts verwonderend kan worden beleefd. Het kan niet worden overgedragen, het kan hooguit in beelden worden geschilderd of in paradoxen worden benaderd. Dat is het meeslepende van de oosterse mystiek, zij bevredigt het verlangen van de mens naar de oorsprong, naar het versmelten met het grandioze Al, naar raadselvolle mystiek. Het bewustzijn van het 'ik' is verduisterd, het 'ik' lijkt overwonnen, maar in feite leef je nu zonder onderscheid geheel en al in het 'ik'.

In feite verlies je daarmee je menselijkheid. Je wordt tot een dierlijk bewustzijn gebracht, het ik-bewustzijn maakt plaats voor een astraal bewustzijn, dat weliswaar grandioos is, maar niet menselijk. Ook het dier heeft bewustzijn. Het is waakzaam, neemt de omgeving scherp waar, heeft onfeilbare intuïties (instinct) en kan vanuit die vermogens wonderen verrichten, die de mens met zijn manke verstand slechts kan nabootsen. Denk aan hoe de bever zijn dam bouwt, hoe de bij de honingraat vormt... zoiets speelt een mens niet klaar. Dát bewustzijn wordt in de oosterse mystiek gevonden en het is begrijpelijk dat daar een geweldige aantrekkingskracht vanuit gaat. Er is een tijd geweest – maar die ligt millennia terug – waarin dit bewustzijn echt aan de tijd was. In die tijd waren de oosterse religies geestelijke mysteriën. De vruchten daarvan zijn er, maar je moet die op een heel ander gebied zoeken dan je verwacht, en ze kunnen beslist niet meer vers en opnieuw vruchtbaar ontstaan. Wil je toch nog mystiek

bedrijven zoals dat millennia geleden op zijn plaats was, dan raakt de geest in verval.

De vruchten van de oosterse mystiek, zoals die in geschriften te vinden zijn, behouden hun schoonheid en betekenis. Alleen de weg kan niet meer dezelfde zijn.

De oosterling voelt een terechte verachting voor de armoede in het innerlijk van de westerling. Toch kan de westerling van de oosterling geen opvoeding ontvangen. De westerling moet ertoe komen om in de armoede (de 'zonsondergang') van zijn ziel het licht te vinden. Pas daarna kan er tussen oost en west een echte spirituele samenwerking opbloeien* .

De ware vrucht van de oude mystiek is de ontwikkeling van ons verstand, van onze rede. Juist datgene wat de oosterse mysticus nu wil afschaffen, is vrucht van wat in de oude tijd door diezelfde mystiek werd bereikt. Toen was het menselijke etherlichaam nog één met de omringende geestwereld. Van nature hadden de mensen helderziendheid die instinctief was. De ingewijde is zijn tijd vooruit, ontwikkelt vermogens die in de toekomst vaardigheid van alle mensen worden. Een ingewijde behoort dus niet te streven naar een herwinnen van verloren vaardigheden. Alle streven naar de oorsprong is luciferisch.

Hoe streef je dan een rechtmatige inwijding na? Welke vaardigheid ligt in de toekomst voor alle mensen, en wordt door de ingewijde nu reeds ontwikkeld?

Om dat duidelijk te maken zeg ik nogmaals: het etherlichaam in het hoofd wordt bewust in uitsluitend het denken. Dit denken staat nog direct in verbinding met de gehele kosmos. Alleen heb je er geen direct bewustzijn van, maar verschijnen de wereldgedachten, de kosmische

gedachten, via een omweg als gewone gedachten aan je. Zou je het kosmische denken direct waarnemen, dan zou je het als onverdraaglijk ervaren, het moet worden gefilterd, afgezwakt, afgespiegeld. Het schijnkarakter van het denken berust op deze afzwakking, op de afspiegeling door de grote hersenen. Het denken bevat dus feitelijk alle wijsheid van de wereld, zowel aards als kosmisch, maar je krijgt het niet voor elkaar om dit als goddelijk zijn tot verschijning te brengen. Je hebt ‘alleen maar’ je manke verstand, de logica, de ratio ter beschikking, als werkende schaduw van dat kosmische licht. Maar hoewel dit gespiegelde denken armzalig kan lijken, bevat het werkelijk de potentie van de omvattende kosmische wijsheid, en die gaat oneindig veel verder dan het bewustzijn van het eigen etherlichaam, dat door oosterse meditatie wordt bereikt. De rechtmatige inwijding moet een ontkiemen van de vrucht van de oude inwijding zijn, niet een terugval in wat al overstegen is. De vrucht is het bewustzijn in het denken, het bewustzijn in afspiegelingen van het etherlichaam van het hoofd. Deze vrucht moet in de juiste grond worden gelegd om te kunnen ontkiemen. Dat hele proces is de meditatie die naar Christus leidt, het is de Graal zelf..

Waar toe leidt dan een dergelijke meditatie en wat is haar aard?

Ieder levend mens heeft een etherlichaam – het levenslichaam. Het is niet alleen de ‘architect’ van het fysieke lichaam, maar ook de voortdurende actieve werkzaamheid aan het fysieke lichaam. Bouwmeester en arbeider tegelijk is het etherlichaam dus. Het onbewuste deel van het etherlichaam houdt het fysieke lichaam in leven, zorgt ervoor dat

* Zie hiervoor: Mieke Mosmuller, Lotus en Lelie.

het zijn vorm behoudt en grijpt in wanneer er schade dreigt. Het zorgt voor ademhaling, warmte, voeding, uitscheiding, behoud, groei en voortplanting. Je hebt daar geen invloed op, het gebeurt allemaal buiten je weten om en dat moet ook, want je zou met je armzalige kenvermogen beslist alles bederven wat daar aan grootsheid zich afspeelt.

Het levenslichaam van het hoofd geeft daarentegen bewuste gedachten, doordat het door middel van de hersenen wordt gereflecteerd en in het bewustzijn uiteenvalt in gedachten. Die gedachten worden gevormd in samenhang met het fysieke bestaan. Afkomst, geboortepaars, milieu, opvoeding, opleiding, studie, werk, en alle mensen die je in al deze omgevingsfactoren ontmoet, vormen de potentie van je denken. Uit de omvattende kosmisch-aardse wijsheid zonder je door al deze factoren een klein of iets groter deel af, dat als gedachte-inhoud gaat behoren tot jouw persoonlijkheid. De opbouw daarvan loopt zo ongeveer gelijk met de opbouwfase van je lichaam. Na je vijfendertigste levensjaar heb je de top gehad en begint je denken de originaliteit te verliezen. Het rolt als het ware door tot je dood, zonder nog echt nieuwe vaardigheden te kunnen opnemen. Natuurlijk maak je wel nieuwe dingen mee, maar die worden opgenomen in de eenmaal gevormde patronen. Zoals het lichaam doorfunctioneert buiten jouw kennis en wil om, zo functioneert het denkleven door zoals het eenmaal is aangelegd.

Je bent met geestloze gedachten grootgebracht. Ook als je een religieuze opvoeding hebt gehad, is het denken geestloos, omdat het als een materieel instrument is opgekleefd. Als je de wereld van de kabouters leert kennen door de verhalen over Pinkeltje, heb je geestloze gedachten opgenomen. Heb je de sprookjes gehoord op cassettebandjes, dan heb je geestloze gedachten opgenomen.